

Latweeschi Awises.

Nr. 20.

Zettortdeenâ 13. Mei.

1854.

Drukschts pei J. H. Hoffmann un A. Johannsohn.

S l u d d i n a s c h a n a .

Us Keisera pauehleschanu wehl tohp isflubbinahs: ta Nihgâ buhs eetaisht fuhras = milichtschus, no tahdeem zilvekeem kas pei muums pei uhdens mahjo un proht eet ar laivohm. Lihds 1mai Juni deenai schinni godâ warr peemeldees Nihdsineeki un Selgalneeki pei satwa Gubernatera Kunga; tee kas aprinka pilsehtos, pei pilslungeem; lauzineeki pei satwas valdischana. Nav jadeen ilgali ta lihds 1mai November deenai schinni godâ; ilmehneschus dabbuhus 5 fudr. rubl. un tee kas labbi mahl ihrer (labbi ihretaji) 8 fudr. rubl., missu pravjanti un Kreisvu garris fivahrkus ar johstu, bikkus un zeppuri ar krusu; motti un bahrerde nav ja-nogresch. Tee taks apghadati ta saldati un arri saldatu gohda matku un ir satou dakku dabbuhus, ja eenaidneeku laivou panem; Krobnis apghahdahs faschautus.

Karra-sinna.

Wehl un wehl nahk muhsu Kungam un Keiseram dahwanas no angsteem un semmeem. Ne warram tik dauds deweju wahr-dus isteikt, tadeht peeminnesim tikkai schohs: Pehterburas basnizas - kungi sametusch 1 simtsuhkstoschu rubl., Peelskungs Demidows 1 simtsuhkstoschu rubl., Jakowlew's, tas pats, kas pehrenajâ gaddâ jaw 1 Milljoni rubl. bij dewis, taggad atkal puss Milljoni (5 simtsuhkstoschus) rubl. dewis. Grabwakungs Scheremetjew's puosohtu simtsuhkst. rubl. Odessa's ammatneeki 14 tuhkf. Odessa's Grekeru kaupmanni 41 tuhkf. un kaupmannus Kuschibarts 10 tuhkf. Pehterburas studenti 1 tuhkf.; semneeki Makarows un Sokolows ikkatri 5 rubl. Zitti pabrikha strahdneeki 211 rubl. un 131 rubl. — Pehterburas un Maslawas sum-medinu - rahditaji dewuschi 3367 rubl. Rihgas melder 4 simts rubl. Lehrpates studenti 742 rubl. Jelgawas schihdi 8 simts rubl. Kursemmes, Widsemmes, Arkangeles, Saratowas un Taganrokas Gubernementis

apsohlijuschees to billetneeku seewas un behenus apghadah. Zitti dohd labbu teesu barrotu wehrschi, brandwihna, salmu, seena, ausu ic., zitti tuhktoschus padwaddas (stattus ar firgeem) un tee ammatneeki kas Tulas pilsehta saldatu - plintes taifa, apsohlijuschees 2 tuhktoschus brangas plintes sawâ dusas laikâ ustaisiht. Woi ne dabbusum arri sluddinaht kahdas dahwanas, ko mihlee Latweeschi ar firds preeku un ar Deewa luhgischahn par Deewa paligu un mihlo meeru atnessuschi? Sinyu, buhs gan. Lassi tik Vibbelé par to nabbagu atraitni: fw. Luhkaja Ewangl. 21ma nodallâ 1 — 3 weetinâ.

No Odessa's lassam Awises, ta tee kohpmanni tam wirsneekam Schegolewam, par pateizibu ta scho pilsehtu isglahbis, 10 tuhkf. f. rubl. dahwinajuschi. Esfoht tuftsch zilweks. Arri 3 studenti tur brangi darrijuschi. Deminers un Skorobogatows Schegolewam par libdsejuschi pei leeleem - gabbaleem un jebshu lohdes ta kruffa krittuschas, vahrs reises droh-schi gabjuschi un Generalam Saken am sunnu nessuschi, un studente Bull's redsedams, ta kahds semneeks bihdamees no niknahm loh-

dehn atstahjis sawu wesumu, ar ko tam bij jawedd lohdes pee leeleem-gabbaleem, un ais-behdjis, tad schis studente scho wesumu noweddis. Keisers schohs 3 studentus uszehlis p'r wirsnekeem un Tuerk-krusu teem dahwinajis.

Pee Sewastopoles, muhsu stipras ohstas mellâ iuhra, kur muhsu karra-kuggi stahw, wairak fâ 30 eenaidneeku karra-kuggi gan pee braukuschi, bet ohstas spehku redsejuschi, ne drihkstejuschi ne ko darriht un atkal aisbraukuschi. — Nabbaga Greekereem Turku semme taggad eet sikkli un tee daschâs kauschanahs neschehligi uswinneti tappuschi; naw brihnum; jo ir Enlenderi un Sprantschi tohs spaida. Gemukuschi kalnôs un tur taishahs no jauna sahkt. Taggad irr tee Montenegrineri zellahs prett Turkeem. Ta irr masa kristiga tauta Turku semme, leelôs, melnôs kalnôs, ko Turki ne kad wehl ne warrejuschi uswinneht. Teiz ka Eistreikeri teem ne gribboht wehleht ta darriht; jo Eistreikeri Keisers leelu karra-spehku pee saweem rohbescheem sakrahjis.

Sprantschi un Calenderi redsedami ka wehl ne ko ne spehj darriht, til suhta ar steig-schanahs arween wehl leelaku karra-spehku un wairak kuggu. Muhsu iuhra Enlenderi kuggi rahdijuschees pee Leepajas, gribbedami tohs kugus ohstâ dabbuh; teiz ka arri pee Dangas-gribwas rahdijuschees, bet ne finnam kas bijis. Iggauu semme 20 werstes no Baltischportes 1 Calenderu kuggis nahldams, diwi masâs laiwâs 3 wirsneekus un 20 saldatus suhtijis pee mallas. Wirsneeki Iggaunu semneekam, kas tur sawas awis gannijis, rahdijis selta gabbalus, lai dohdoht awis, bet wihrs ar awim muzzis meschâ. Tad no zeemeem sanahluschi semneeki un kahdi rohbeschhu sargi un dsinnuschi Calenderus laiwâs. No laiwahm gan schahwuschi, bet ne-essoht trahpijuschi. Tad kuggis atkal aisbrauzis.

No Dohnawas. Kreewi Silistrias pilsehtam prettim taisa wehl wairak stanfes kur leelus-gabbalus lilt un to pilsehtu tad fa-

schaut, bet Turki kahdus 20 tuhktoschus saldatus eelikuschi pilsehtâ, lai to apsarga. — 16ta April pee Nikopoles ar 4 leelahu un 14 masahm laiwahm nahkuschi pahr upp 800 Turki, tad pehz wehl 1 tuhktostots. Palkawneeks Reissigs eesahffoht ar sawu jahtneku pulzinu dewees wirsu un ne lahwis teen taahlaki nahkt. Bet kad palkawneeks Lischine ar pussohtrahm batalljonehm un leeleem-gabbaleem nahzis valigâ, tad jebchu Turki mohtra Dohnawas-krasta ar leeleem-gabbaleen gan schahwuschi, to mehr Turkus dsinnuschi at pakkal eeksch laiwahm. Wehl nahkuschas 3 leelas Turku laiwas pahr valigâ; bet muhi leeli-gabbali til brangi schahwuschi, ka 1 laiwa tubdal gahjuse atpakkal, ta ohtra nogrim muse dibbinî ar wisseem saldateem, un tricha padewusees. Nu kahds saldats, Sidon Rewlits eegahsees uppê, peepeldejis, strikki peschijis pee laiwas un tad to wilkuschi pomallas. Laiwa bij 50 noschauti un ewainot Turki un 30 wesseli. Pawissam kahdi 3 tuhktostochi Turki bij nahkuschi pahr. No schee 8 simts noslikuschi un noschauti un 12 dsibwi sanemti. No Kreeweem noschauti 1 saldati un faschauti 2 Wirsneeki un 58 saldati. Palkawneeks Reissigs, kapteine Diesen aufens un wehl zitti wirsneeki dabbujuschi gohda-maksu. — Wehl zittas weetâs masakauschanahs bijuschas, kur labbi gahjis; arri pee Tshepurtshenes, kur Turkus aisdadi nohahwuschi 260, labbu teesu faschahwuschi un 10 dsibwus sanehmuschi, ir 2 karri gus. No Kreeweem noschauti 1 wirsneeki un 9 saldati, un ewainoti 2 wirsneeki un 2 saldati. — Enlenderi beswainigâ Odeffas pilsehtâ ar uggunigahm lohdehm eeschaudam noschahwuschi weenu apteekeri, 1 saldatu un 1 saldata seewu un 52 nammus draggajuschi un preeskhpilsehtâ pee ohstas 14 masul nammus nodedsinajuschi. Weenu no teen leeleem dampluggeem Schegolews ar 3 kanstahm lohdehm ta trahpijis, ka sahzis degt noskrehjis pee zitteem fuggeem ahrpuss ohstaâ

kur tik ar leelahm mohkahn warrejuschi ug-guni apdsest.

Sprantschu Keisera Napoleona tehwa brahla dehls, Prinzis Napoleons, kas ar Sprantschu saldateem us Turku semmi eet lihds, un arri weens Galenderu Prinzis, kas ar Galenderu saldateem turpu eet, Konstantinopole jan nonahkuschi un ar leelu gohdu sanemti. Nu tur buhs to padohma deweju deesgan — bet Deewos sinn, ka tik dauds lee-lahm galwahm weenu weenigu zeppuri uslits! Woi tai zeppurei ne buhs japlilst puschi.

S—z.

No Galantes.

No Galantes rafsta, ka tur taggad ta lee-laka dampalaiwa, kas lihds schim irr redleta, effoht gattawa, un tohypoh nosaukt: „Imalaia,”^{*)} un effoht 372 pehdas garra, 46 pehdas platta, un kurrä warroht 4000 muzzas salik eelschä. Schis kuggis effoht ittin no dselses ween ar daschadahm maschinehm, un wajadsetu, ja to gribbetu ar firgeem west, 700 furgus; schis kuggis warroht weenä stundä lihds 20 juhdes aisskreet. Arri ihpascha ehdama istaba tur no 100 pehdahm garra eelschä, kur 170 zilwei warroht us reis smekkigu launagu noturreht.

*

No Galantes wehl stahsta, ka tur ne senn effoht eelsch naudas bankas to leelako dimanti, kas pasaule taggad redsehts, kahds Londones fungs nodewis, kas 254 karates well un lihds 280,000 luidohrus^{**) (}) wehr-tibä stahw, un tilk slaidris ka uhdens effoht bes kahdahm puhitheim. Scho dimantu al-min Amerikä kahds wehrigs atraddis, kas zaar to no sawa funga laizigu brihwesibu atraddis.

E. F. S.

^{*)} Imalaia irr tas leelakais kams Aßja, kas waatka la juh-die angsts.

^{**) 1} luidohrs well pehz muhsu naudas lihds 1½ rubula f.

Akmans kustahs.

Mihlais neaismirstams Pantenius Lat-weeschu Alwises 1846tä gaddä 43tä nummeri, ittin slaidru parahdischanu gribbedams dohd schihdam effoht dwehsele, tur arri sakka: „Akmans irr, winsch irr pasaule, bet tu warri us akmins nosehdeht simts tubkstoschus gaddus un akmins ne kustees. Tik ilgi gan ne weens zilweeks akminam naw sehdejis wir-fü, bet — to jaw tizzesi: akmins pats no sewis ne kustahs.” — Bet Kursemme, us Leischu serames pussi, starp Wihtenpeltes sud-mallahm (Aluzeemes kirspehle, Tuklumes aptinki) un Preedules basuizas, pee Villaikes zeema, — laukä akmins labbi leels, kahdu trihs pehdu angsts un 16 pehdu wissapkahrt plattumä — kad lassitaits tur buhtu noseh-dees paschä laikä, — pawaffara preeskä diwi gaddeem, — winnam ne buhtu bijis jasehsh un jagaida tur simts tubkstoschus gaddus, bet tai paschä pawaffara brihnodamees buhtu mannijs un redsejis, ka akmins kustejahs un ar winnu gahje us preeskhu, un gahje ta kahdus 47 pehdus tahlaki prett pakal-ninu, kur tad atkal apstahjahs, un lassitaits tad gan buhtu fazijis: raug, akmins pateesi kustahs. Jo ne zilweku spehks akmini kustejä ne kahds launais gars, ne kahds labs engelis, ne kahdas rohkas tur ne bija klah, ne kahdu firgu puhleschanahs, arri ne kahda dampmaschihne pa dselscha zellu akmini ne kustejä. Ta-pehz brihnumis gan, ka akmins warreja zittä weetä tapt ne ka papreekschi bijis, un dasch labbais to dabbujis dsirdeht ne tizz un ne tizz ka teesham effoht ta notizzees. Un tatschü-tee laudis kas tur dsishwo, to apleezina, ka winsch wairf naw sawä wezzä weetä, ko itt labbi warroht pasht, un itt tizzams fungs, pats wissu israudjäis, mannim scho sinnu labprahgti dewis, un lassitaits kam zelsch naw par tahlu pats warr noeet un weetu un ak-mini apvandsicht. — Bet ka nu wiss tas no-tizzis? Woi akmins pateesi pats no sewis ku-

stejees? Ne buht! — un Pantenium paliks taisniba, akmins gan ne kustees pats zaur fewi, zaur sawu shehku un gribbeschanu. Yet tas warr buht, ka leddus kurrâ ya seemu tas bija stipri eesallis un ko pawassarâ sasfrehjuschti uhdeni pazehle lihds ar to akmini, ja tam us to weenu pussi, kur winsch tablaki nogahje, leelaks smaggums bija, kas to itt ka speedin spede us scho pussi, — ar to uhdeni itt pamaggam zeldamees akmini warreja nest us preekschu, lihds kamehr pakalninsch wairs ne lawe tablaki tapt. Ta irr mannas dohmas. Kas labaku sapraschanu maht doht, lat dohd.

H. K. — II.

Lihmes taisischana.

Lihme, ko dischleri jeb snikkeri wisswairak isbruhke, atrohdahs wissu lohpu meesâs, un teek tapehz arri taisita no wissadeem paleekeem, sewischki no awju un zuhku kahjahn, negehretu ahdu gabbalineem, lohpu naggeem, kauleem un t. j. pr.

Schahdas leetas pirmak mehrze kahdu laiku prischa woi arri kalku uhdens, nomasga tad un isschahwe woi arri tuhliht wahra. Dilla warra grahpî arweenu maisoht tahs wahra tik ilgi, kamehr wiss gluschi sawahrijees, kur tad wehl peseek klah druszin alluhna sahema un kalku pulwera, zaur ko neskadrás puttâs atschkirrahs un lihme paleek klahra. Iswahritu suppi zaur sawadu kurwi eelabsch kohka stohwerðs, kur tai kahdu laiku meerigi lauj nostahtees, tad eekam dabbu wifai atdissit to prahrtig ioleij no padibeneem un eepilda grahpî atpakkat un wahra atkal no jauna tik ilgi, kamehr isnemta prohwe atdissuse twirti sakrezz. Kad schis brihdis anahzis, tad wahrijumu issmelt no grahpja un eeleij to slahpjâs kohka kastes (schkirstös), un

kad pawissam sakrezzejis, sagreesch to tscheitkantigôs gabbalds, kurrus pehzak ar drahti sadalla par it plahnahm tahyelehm un schihs luptigâ weetâ us tihla gabbaleem isschahwe, no kam tahs passhstamas rihses pee lihmes tahyelehm redsamas. Lihmes lipschanas spehla lohti wairojahs, kad tai us mahrzinu peeleet 2—3 lohtes blyhwites (Bleiweiß) woi horaksa (Borax).

C. O. L. — ch.

Pawassaris.

Pawassars pee numâ nahkt jau fahk, Un seema behg, ko ween tik maht. Jau wißi putni atmohstahs, Un jaukâ faule lihgsmojahs, Sahk flavehti Deekva gohdibü Un usdseed winnam teifschana.

Jau semme isdohd fallumus Un daschus, preekus, jaunkumus Sahk behrsehm, leepahm, lappas plaukt Un pukkites no semmes augt. Wiss seedeht fahk un augkotees, Ka azzim irr to stattites.

Jau ganni isdenn lohpinus, Un beheny masus jehcirus: Tee lehka, danzo, preezajahs, Un aret reisahm pablaujahs. Gans kruhmös usdseed preezigi, Par atjaunott voauli.

A. Alsf.

Sluddinaschana.

Jannelli kas Jelgawa eet stohlas par lehmatsu warr dabbuht kohrteli un kost pee kahda atraitnes.

No Dignajes.

Kluffa sesdeena preefsch leeldeenaahm bija mums behdu deena. Paivaddijam us kapfehtu satu wezzu dwehseles gannu un Tehiou Friedrich Stender ko tas Kungs muhsu dsihwibas no schihs pasaules behdahm 3. Aprila deend bija atraijis un pee se-wis aizinajis. Muhsu wezzais firmgaltvis ne senn wehl satu 76ta dsimshanas deenu bija peebshivojis, bet jau ilgu laiku eeksch fahpehm un wahjibahm bija wehlejes Christus-meera oiseet. Nu tas Kungs winna luhgschanu paklausijis, un winnu usnehmis tur, kur semmes behdas, afferas un fahpes nevaid wairs, un kur dwehsele dabbu no wis-fahm gruhtibahm atduffcht zour Pestitaja dahrgu nopolau. Lai winna peemina nu pee mums wis-seem paleek pateizigā gohdā lihds behrnu-behrneem un tad Kungs Deewos un debbesu-Tehwos lai winnam dohd weegli dusseht meera sweetina un debbesis atraft to taisnibas krohni, ko tas Pestitais faweeim talpeem sohla, tad usfizzigi winna wihsa-kalnā strahdajuschi. — — —

Tehwureise.

Schi siwehta luhgschana irr teesham ta bag-gats puhrisch, ko tas Kungs sawai draudsei de-wis lihds, ta lai ta muhscham ubbagōs ne etu. Zeekahrt gribbu luhgt: »Muhsu Tehwos« ta run-naja deewabihjigs wihs, Klaudius wahrdā, tad wiissu papreefsch atgahdajohs sawa nelaika tehwa, tahds tas bij labb un dwiejs mihligs un tad man rahdahs preefsch azzim wiissu platta pasaule itt ta debbesu tehwa ehka un wiissi ziltweli wihs semmes turru par saweem brahlem un mahsahm un Deewos debbesis schsch us selta krehsla un irr issteepis sawu labbu rohku pahr wiissu juhru lihds pasaules gallam un Winnu kreisa rohka irr pilna schehlastibas un labbuma un tee kalni wiissapfahrt kuhydamī kuhp un tad cesahlu: »Muhsu Tehwos debbesis!«

Ta ar ihstenu behrnu prahru katram janahk Deewā preefschā, ta padewigi un usfizzigi. Ja luhsdsoht ne sahcam tapat par behrneem, tad muhscham ne tapsim. Ko schkeetat, lassitaji, ja mahjās tapat ta basnjās muhsu Tehwureise no wezzem un jauneem tizzigi un no firds tiftu skaitita un ne bes nojehga un ar plahpeschanu ween, ta deemschehl beesi wehl noteek, zif wairak no tahs mums atlehktu swethibas un zif mosak rastohs to grehku muhsu starpā. Jo ja fahds ikdeenās no firds luhds: Muhsu Tehwos debbesis, sweh-tihs lai to hys tawos wa hrdas — ta nu tam tai paschā deenā messi warr nahkt pahr luhpahm jeb lahdeschanu jeb arri nepateesa swehreschana? Un ja tomehr gadditohs tur tahds, tad no fawas paschas opfinafchanahs taptu tuhlin sagrahbts un satrazzinahs ta no pehrkona bals un meeru ne buht ne atrastu. Un ja tas labban schulti un ruhftumu barrotu sawā firdi prett brahli, fahdam luhdsoht: »Pamett mums muhsu parradus, ta mehs pamettam faweeim parradnee-keem tuhdatin jaquanahs fawas dusmibas deht tik teesham, ka pats kahro grehku-peedohschana dabbuht. Par to sinnu diwi stahstu, ko nestahstitus jaw ne pamettischu. To pirimo stahstu ne zif senn tifku lassijis, ohtru patsawā laikā esmu peedshivojis.

Kahdā zeemā Wahzsemme dsihwoja gohdigs semneeks, kas par meera jeb pagasta teesas preefsch-schdetaju zelts. Tapat, ta pee mums laudim, pirms us prozesji (teesashanu) taisahs, irr peeteiktees ar sawahm suhdseschahnahm pee schihs teesas un schi-rauga woi laudis ne warreja labbali meerā saliht; ta tad nu us teesu atmahze diwi nahburgi, kurru strihde tik ehrmigi bija sapihtha, ka redsoht gals drihs ne bij sagaidams un laikam wehl wairak naudas buhtu jamaksa, ne ta leeta wehrtä. Teesnessi gan puhlejahs schā un ta meeru derreht, bet ta ne, ta ne. Gan tee suhdssetaji likkahs klausitees derrigu yodohmu, bet tomehr palikke ta blufki. Muhsu semmneekam tas reebe leela reebschanu un

tadeht pehz mas beenahm wehl reiji abbus litke preefschå nahkt un zittus no winnu draugeem, zerredams ka scho padohms daschfahrt labbaki isdohscholees. Kad nu tee nahburgi bij sanahfuschi, tee gaidija zittu ne ko, ka wezzais atkal sahkschoht iöskaidroht no jaunu to leetu; bet schis sazzija ta: „Mihli draugi un kaimini, muhsu tehvu tehwu radduschi, pirms tee usnemahs kahdu geldigu leetu pahrdohmaht jeb pastrahdaht, wissi lihds papreelshu skaiti tehwureisi. Lai nu mehs tapat daram. Un to sazzijis zeppuri no plifkgalwas nehme, rohkas salikke un luhdse: „Muhsu Tehws debbesis“ ic. un tee zitti tapat skaita lihds peektai luhgshanai prohti: „pametti munis muhsu parodus, ka arri mehs pametam satveem parradnekeem un ta lihds Amen.“ Ka Nu kaimini mihi, falka muhsu kaimneeks: Kad nu juhs ar warru gribbat us prazessi dohtees, kahdu brihdi abbi azzis nomettuschi zeete kluusu, tad sazzija: Es gribbu meeru taisiht un ohtrais sazzija: Es tapat gribbu arridsan! Un weens ohtram suedse rohkas un ne werendele stunda, tad tee bij salihguschi. Kas winnus gan sameerinaja woi seimneks, woi tehwureise?

Ohtes stahsts irr schis. Manni zitkahrt amata dehl aizinaja us teesahm. Man bij pamahzih jaunu zilvelu no Luttera tizzibas, kas sawu beswainibu ar svehreshanu gribbeja apstiprinh, jo bij apsuhdsehts sohlijis peekrahptu meitu par seeuw nemt. Schi nabbaga apwilta un aplaupita meita ar saweem firdsehsteen un ar sawahm assarahm aiss mahtes notuppejuse bij katina teesas istabä, ka to eraugoht sirds ne tik plihse puschu. Sinnains kad fahrdinatajs preefsch sarkanis galdas svehre, ka lauliba wiss ne effoht sohlijis, tad no mietas wassa un tai bij joet ar sawu kaunu un janopuhschahs sawu muhschu. No abahim pusfehim pahrklauschinajis to leetu, wiheram labbi azzis stadtams jautau: Woi teesahm gribbat to svehetu Deewu saukt par leezineeku, ka naiw teesa, ko juhs leedseet ar luhgshanu? Gribbu! atbild. Bet to wahedu gribbu ar drebbedamu azzis no sarausitu mehli isteize, ka lehti noprast, zilwets gribb ar nepateesibu svehreht. Updohmat, sazziju, ja juhsu teesneschi, kas zilweki ween, juhs ta beswainigus atlaisch, Deewa sohdibai muhscham

ne isbehgseet un Tam irr azzis ka ugguns leefmas un Tam irr warrenas rohkas, pahrwehrst arri zeetu firdi; ja wehli notiks, tomehr ka fehms jums ees lihds schis meitas sahpu bilde.

Runnaju par apsuhdsetaju kas jaw us zella. Zit arri jo prohjam esmu darbojees ar grehzineku, wissi palvelti. Palikke pec sawas poftia - apnemchanahs. Nu padohma man naiw ne kahdu, Deewa waheda wairs naw ne kahdu pee rohkas, wissi kauli man trihze, schauschalas pahrnehme mannus prahpus; zilwets stahw un irr gattawis to svehetu Deewu sainmoht. Sakku beidsoht: Gribbam Deewu luhgt ar Jesus waherdeem. Teesas - Kungi wissi zehluschees augscham no sawehm krehflehm un nu sahku par apzeelinatu zilvelu luhgt tehwureisi. So noskaitijis jaw panehmu Bihbeli — bet brihnumis apsuhdsehts gluishi zits palizjis, sadraggahs irr ka no sibben, bahls ka lihdis, trihzedams pec wissas meesas nomettehs pec bruhles kahjahn — gribb ruimah bet wahrdes kerrohs rihkse. Peepeschis usbrechz: Ne, ne mahzitajs, svehreht jaw ne svehreshu bet suhdsu sawus grehtus. Bet schis pec few Deewam parteize, kas winnu bij paklausiss. Atkal prassu: Kas to nabbagu grehzineku isglahbe no nepatesis svehreshanas woi mahzitajs woi tehwureise?

En — m.

Par Missioni.

Pa muhsu laiku pehdigeem 50 gaddean irr us paganeem isgahjuschi wairak, ne fo 2000 missionari, kam no tahm paschahm tau un tahm, fo darbojuschees atgreest pec Kristu Jesu sen wairak ne ka 7000 par darba beedreem biju schis Deewa arramaja tihrumä. No paganeer un fahdi diwifinti tuhlestoschi zilweki palikkuschees par lohzelkeem pec tahs meesas, kam Kristu wissi irr galwa un 4000 jaunas kristitu lauschi la draudses irr zehluschees. Missionari eezehti iad schi 3000 kohlas, tur mahza pussstreschun simi tas tuhlestoschun kohlnuekus. Wiss schis darbs nistrahdahits tahdas weetds, tur preefsch 5 schi gaddeem par tizzibu eelsch Kristu Jesu ne iwiwis nestinnaja. Preefsch 50 gaddeem bihbele 29.

grahmatu bij pafaule tschetri milloni, bet schim brihscham irr trihsdesmits diwi millioni. Deewa svehti rafsti tobrisid bij laffami pahr-tulkoti 50 wallodâs, bet taggad 200 wallodâs. Pa teem 50 gaddeem pee tizzibas eetsch Kristu Jesu atgresti 8000 Juhdi. To mehs

nu finnam par teem 50 gaddeem, bet tahs deenas un stundas, kad wijs Israels taps isglahbts un to paganu pilniba buhs eegah-jusi, Deews sawâ finna ween irr lizzis.

B....t.

Labs tirgus pulkstenu taifitajeem.

Kad pa wijsu Widsemme laudim buhtu aise-leegts svehtdeenas waakarâ frohgâ wehl palikt, kad pulkstens jau apfittis devinus un frohdsineekeem tadehl buhtu paivehlehts: frohgâ ne ween turreht pulkstenu, bet kad tam ritteni faswihduchi aise ne-

labbu brandwihna tvaiku to tuhlin us weetas rohktâ doht pulkstenu taifitajam, kas to lai idpuze, ta, ka krohga pulkstenu ariveen eet ritigi un ritigi kohpâ ar muhsu pulksteneem, tad tu sinn! ka pulkstenu taifitajeem labs tirgus buhdu Widsemme, jo gubernementes Awises usrahda, ka tur pahrdohdoht stiprus dshreenus:

Tirgus buhdahm.	Dsehree- nu nam- meem.	Traktee- reem	Dsirna- wu schen- kehni	Lohpu muishu schenkehni	Kroh- geem.
Rihgas rahts muishu teesâ	pa	—	—	1	19
Rihgas aprinkî	„	12	9	25	131
Walmares aprinkî	„	15	—	38	140
Zehsu aprinkî	„	40	—	21	150
Walkas aprinkî	„	18	—	19	108
Lehrpates aprinkî	„	14	—	53	136
Werroja aprinkî	„	19	—	26	77
Pehrnowas aprinkî	„	10	13	7	44
Wihylantes aprinkî	„	21	—	45	46
Gahmu semme	„	—	—	—	47
palvissam		149	22	13	976
				235	1432

Tad nu Widsemme irr, bes tahm 149 tirgus buhdahm, 2678 weetas, tur ikdeenas pahrdohd un dserr stiprus dshreenus, bet lauschu irr Widsemme septin simts weendesmits un peezi tuhksotschi aston simts septindesmits un weens (715871) un tadehl tur 267 laudim irr weena dserchanas weeta. Lai nu arri tohs 1432 frohgus ne skaita wijs pee Skaidrahm dserchanas weetahm, jo tee zel-la laudim wairak par atpuhschanu un nahts mahju, tad tak wehl paleek 1246 skaidras dserchanas weentas un 574 laudim ween a tahda weeta: tur irr it wai, tur irr waibi, tur irr bahrchanas, tur irr schehlochanas, tur irr woahis bes wainas, tur irr farkanas qzzis. (Salam. saft. w. 23. nodallâ 29. pan.)

Woi nu Kursemme mumô widsemneekem stahs arri sawu kaunu, ta ka mehs tai stahstijuschi sawu, jeb woi slehpama to slehps. B....t.

Wezs padohms.

Schogadd Awishu treshâ nummeri to gabbalnu lasshoft, kam wirdrakts: »Pohsts« — mannum eeschahwahs prahlâ, ka Wahzu-un arri Lat-weeschu-Awises daschas fluddinaschanas par togribb lai netik weens un ohtes un ne tik weenu pashu reisi tahs lassa, bet lai pulku reisi, ariveen no jauna nahk azzim preekschâ, — un lai ne aismirst bet lai apdohma woi ne derrehs draugam kahdam woi posham, — arri wairak ka weenu poschu reisi stahw, un tad ariveen ar teem pascheem wahrdeem,

pa gaddu daschas desmits reis un wairak, wiſſtihm no teem eelikas kam kas pahrdohdams. Bet gudriba, labb padohms, labba mahziba jo zeenijama ne felts un fudrabs, un kad welti to dohd, ar jo leelu pateizibu peenemmama un weenumehr derriga arri kad wairak ne ka weenureiſi un ar teem pascheem wahrdeem apdohmaschanai to preekschā leek. Lassitais kassin tad par launu ne nems, kad atminneschanai winnam preekschā wedd tohs wahrduš ko preeksch wairak ne ka pee gaddeem Jelgawas zeen. Mahzitaī Pantenius Latweeshu Alivies (1849 Nr. 24) ta eelezzis:

Melli nāw tas weenigais wehjish, kas — ja tee dabbu uðpuhst seedoschai behrnina dwehſeli schahs seedimus nomaita. Tif jaw lassitais patō noman-nisi, kahdu flapjumu scheit gribbu eesihmeht? Es gribbu eesihmeht brandvihna lāhſiti. Prett scho mees un dwehſeles maitataju, prett brandvihnu, farrojahs wiſſi, kas to leelu pohstu un samaitaschanu redſejuschi, ko ſchis pohſtitais paſaulei neſſis. Now gan ittin ne weens grehks, kas ne buhtu no brandvihna eesahkumu nehmeeſ. Mannim irr jaet pa zeetumneem. Deelou minnedams es teiſ lassi-

tais! warru fazziht, ka ittin ne weens wasankis, saglis, ſlepkaſa tur netwaid, kas brandvihnu ne buhtu baudijis. Ta leelaka daska zaur brandvihnu zeetumā teek. Un tatschu wehl mahtes irr, kas ſihfam behrninam ſcho pohſta dſehreenu dohd. Ja behrns irr nemeerigd, mahte eemehrj boltu-maiſi eelſch brandvihna un to eeleek knupkinā, jeb mahte uðſerr labbu tſharku (glahſi), un ſajauz zaur tam ſihdalu ar ſcho maitataju. Irr arri negohdigi laudis, lohpi bes raggeem zilveku waigā, kas moſus puikelus peedſirdina, lai teem buhtu ko nosmeetees, kad ſhee apreibuschi par istabu ſtrapele un negohdigus johkus un besprahigtu wallodu mittē nemm. Zahdi laudis irr behrna mees un dwehſeles ſlepkaſi; tee ne tizz wairs Deewam un tahdi buhtu iſmetta-mi patwiffam no kriſtigas draudſes ahra, ka ne weens tahdeem lohpeem nedſ labbu wahrdu wairſ ne dohd, nedſ labbu waigu wairſ ne rahda. — Us baſnizu ſhee ſinnams wairſ nē nahk; bet laizigahm teefahm waijadſetu tahduš ſlepkaſous pahrmahzijht un bahrgi ſohdiht, ka tahda negantiba ne kue wairſ ne warretu notikees.

H. K. — II.

S i n n a.

To lantkahrtu drukke beigta, bet ar to mahleschanu man irr pohtis! Ar mohlahm un behdahm lihds ſhim tik 500 lappas gattawas warreju dabbuht, ko Jelgawneeki un kaimini ar labbu un launu panehmuſchi, jebſchu leelaks tirkus 15 kap. bij ja-makſa. Safka: kas par teem 5 kap. kad tik warr dabbuht, jo ſmukkas gan taisitas. Bij ja-leek leelaks tirkus tadehl, ka ar to mahleschanu neganti iſpuhdelehts! Mahlderi kas bij ap-nehmuſchees 5 ſimts woi tuhſt. mahleht, par neddelu tik ſimts gattawas atmēs un ſcho darbu, kas ne buht ne ſekkahs, wairſ ne gribb ſtrahdaht, ja ne dohd dands leelaku makſu. Ko buhs darriht! Jadohd un wehl luhgſchus jaluhds, lai tik taisa! Wehl klaft paſcham iſkatra lappa un weeta ſtipri ja-pahrluhko, jo mahldereem ſchis, tas miſhahs. Ta eet kad ſawā muhjād pimo waggu dſenn; notal jaw ne ars! Ne nemmeet par launu. Ar drukku dands maſ gan eſhnu eepaſinnees, bet papihra kuptſchis ne eſhnu, un mahlderis arri ne; — tapehz mannim nu tahdas behdas, ka tihri jaw ſaſlimmis; jo gan ſohlihts bet ne warr pildiht! Tad nu teiſchu, ta.

Jelgawneeki un Nihdsineeki un tee kas ſpehj-un gribb lai makſa 15 kap. ka iſwiſſi tee, kas lihds 1. Mei d. wehl ne bij peeteikuſchees jeb wehl peeteikſees. Betee kas preeksch 1. Mei d. meldejuſchees (jo lihds tai deenai jaw bij wairak to nehmeeju ne kuta papihra preeksch lantkahrtēhm, un nu tik gaidam zittu papihru no Maſtarawas) dabbuhs k ſohlihts par 10 kap. — Nihdsineekeem jau irr noſtelletas pee abbeem zeen. Jabra basnizas mahzitaſeem kas mihligi gahdahs par ſaweeem laudim. Widſemneeki par 2 nedde lahm dabbuhs pee Minus-lunga Nihga Kallu eelā. Kurſemneeki lai nahk Jelgawmannā nammā Pehtera eelā pee Latweeshu baſnizas. — Kas wehl gribb apſtelleht, lai ſte-ſahs, ka warr ſinnaht,zik wehl liſt drukkeht. — Lantkahrtes iſ ſta hſiſhana gan buhs waljadſiga; tadehl lihſchu drukkeht maſu grahmatinu par to, ko ta lantkahrte rahda, ka prohtama un kahdas taħs walſtis irraid. Lai tas Rungs tik paſarga miħlo weſſelibu.

S. — 3.